

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . . . 11 50—

za pol leta . . . 6 50—

za četrt leta . . . 4 50—

za 1 mesec . . . 4 50—

Za Ljubljano mesečno 4 50

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Komunisti aretirali komuniste.

LDU Berlin, 30. marca. (DunKU.) »Lokalanzeiger« javlja iz Düsseldorfa: Radikalni komunisti so danes dopoldne aretirali izvrševalni svet večinskih socia-

listov, neodvisnih in zmernih komunistov. Sestavil se je nov, popolnoma komunističen izvrševalni svet, ki po vsej priliki ne bo dolgo obstajal.

Položaj v Nemčiji.

LDU Berlin, 30. marca. (DunKU.) »Vorwärts« javlja iz Ulberfelda: V ruhrskem revirju je danes pričela splošna stavka kot protest proti napovedanemu vkorakanju čet generala Watterja, neobhodno potrebni obrati dosedaj še ne stavekajo.

LDU Berlin, 30. marca. (DunKU.) Kakor javljajo listi, je bila danes dopoldne v poslopju zbornice konferenca zastopnikov delavske zveze, generalne komisije strokovnih organizacij, obeh socialističnih strank in komunistične stranke. Konferenci o nadalje prisostvovali delavski zastopniki iz rensko-Westfalskega industrijskega ozemlja ter zastopniki iz Šlezije, Saške in Južne Nemčije. V načelu so sprejeli sklep o novi splošni stavki, in sicer brezpogojno za primer, da bodo vkorakale čete v ruhrsko ozemlje, in pogojno, ako vlada ultimata ne umakne. Izjava državnega kanclerja v narodni skupščini se smatra v krogih delavstva za umaknitev.

LDU Berlin, 30. marca. (DunKU.) »Achtuhr-Abendblatt« javlja: Zastopniki Zveze strokovnih organizacij, delavskih zvez svobodnih nameščencev ter treh socialno-demokratskih strank so imeli danes sejo, kjer so sklenili staviti državni vladi ultimatum, in sicer 1. da obvezno odobri bielfeldski dogovor, 2. da preklicuje vojaška povelja in odredbe, ki presegajo ta dogovor, 3. da odpokliče generala Watterja in da pristane na 48urni rok za izvedbo bielfeldskega dogovora. Ako vlada ne bi sprejela tega ultimata, ali ako bi odklonila samo eno teh zahtev, bi se proglasila splošna stavka v Berlinu.

LDU Berlin, 30. marca. (DunKU.) »Achtuhr-Abendblatt« javlja: Vkorakanje čet na ruhrsko ozemlje se je pričelo in sicer za sedaj še ne na pravo industrijsko ozemlje. Rdeče čete imajo torej časa, da ugodijo zahtevam ultimata vlade.

LDU Deutscheshtaltburg, 31. marca. (Brezlično.) V nemški narodni skupščini je izjavil državni kancler Müller glede vojnih odredb v Porenju in Vestfalski, da se bo izkušalo izogniti se vsem vojaškim robatostim. Živila se na ožpotu, kajti položaj je v tem pogledu naravnost grozen. Ako ne nasane izprememba, se je bati groznih razmer. Državni kancler je nadalje sporočil, da je francoska vlada dovolila, da pošlje Nemčiji za dva ali tri tedne število čet v nemirno nevtrarno ozemlje, kjer naj bi s pomočjo delavstva vzpostavila ustavne razmere. Minister upa, da se bo napetost polajšala kmalu polegla, pri čemur računa na razumevanje delavstva za važnost ruhrskega ozemlja. Nato je govoril minister Koch, ki je utemeljeval postopanje vlade med pučem proti upornikom. Zastopnik bavarske ljudske stranke je pripomnil, da v Nemčiji še ni konca boljševizma in revolucije. Pri rdečih četah v ruhrskem ozemlju so voditelji ruski boljševiki. Poslanec Wels (soc. dem.) je izjavil, da bo sedaj Viljem II. spoznal, koliko more dati na najzvestejše med zvestimi. Inozemstvo bo sčasoma zadobilo zaupanje v nemško demokracijo. Končno je bil predlog Arnstadta za nezaupnico proti vladi odklonjen, sprejet pa je bil predlog večinskih starnk, s katerim se odobrava vlada na izjavo, proti glasovom nemških nacionalcev in neodvisnih.

LDU Deutscheshtaltburg, 31. marca. (Brezlično.) Po večerajšnji seji strokovnih organizacij ter socialnodemokratskih strank, na kateri so stavili vladi ultimatum, da mora preklicati vojaške odredbe za ruhrsko ozemlje ali pa se proglasi generalna stavka, se je vršila seja kabineta, v kateri se je odobrila izjava državnega kanclerja, ki jo je podal na dopoldanski seji narodne skupščine. V delavskih krogih se smatra izjava državnega kanclerja za opoved vladnemu ultimatu.

LDU Berlin, 31. marca. (Brezlično.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Essena, da je rdeči centralni svet na Westfalskem od petka v brezlični brzjavni zvezi z moskovskim centralnim svetom in vrhovnim vodstvom ruske rdeče armade, ki koraka proti Poljski.

KRITJE NAŠE VALUTE.

LDU Belgrad, 31. marca. Vsled sklepa ministrskega sveta je finančni ministarstvo poslalo Narodni banki spisek državnih domen, ki bodo poleg kovinske podlage, zahtev v tujini in aktiv Narodne banke, služile kot supergarancija in zavarovanje novčanic, ki so bile izdane prometu. Na ta način bo znatno ojačena podlaga naših novih novčanic.

ANGLEŠKI ADMIRAL V BELEMGRADU.

LDU Belgrad, 31. marca. Predsednik podonavske komisije angleški admiral Troubridge je došel iz Budimpešte v Belgrad, kjer je bil sprejet v avdijenci pri regentu prestolonasledniku Aleksandru. Posetil je tudi ministrskega predsednika Protiča, Namestnik ministra za zunanje stvari Spaljković je priredil včeraj na čast admiralu Troubridgu in drugim članom podonavske komisije svečan banket.

ITALIJANI V SKADRU.

LDU Belgrad, 31. marca. »Politika« poroča naslednjo vest: Povodom trditve presbirja italijanske delegacije v Parizu, da Italijani niso okupirali Skadra proti sporazumu z zavezniki iz l. 1918, smo pooblaščen izjaviti: Vsled sklepa vrhovnega zavezniškega sveta od oktobra 1918, je bil Skader in njegovo področje rezervirano za medzavezniško poveljništvo in njegovo upravo, dokler se ne sklene definitivna rešitev o Albaniji na mirovni konferenci. Zaradi tega je srbska vojska, ki je Skader osvobodila, bila prisiljena zapustiti to mesto, akoravno je bil zmisl navedenega sklepa, da more istotako ostati v njegovem področju kot predstavnik Srbije v medzavezniškem poveljništvu. Dne 13. marca t. l. je poveljnik medzavezniškega poveljništva general de Houtou izročil vsled istega sklepa upravo mesta Skadra, odnosno njegovih oblasti, Albancem. Dne 15. marca so Italijani kljub protestu mestne uprave pripeljali svoje baterije in jih namerili na mesto ter izvršili tako fakično okupacijo.

ITALIJANI POPISUJEJO TUJCE.

LDU Trst, 29. marca. Generalni civilni komisariat za zasedeno ozemlje razglaš slednjič odlok: 1. Odrejen je popis tujcev, ki bodo navzoči o polnoči od dne 31. marca na 1. aprila. Kot tujci se smatrajo tisti, ki niso niti rojeni, niti pristojni v zasedeno ozemlje, ali ki niso rodem iz kraljestva. 2. Vsi tujci, tudi tisti, ki imajo dovoljenje za bivanje, in ki se bodo nahajali ob gori določenem času v Trstu ali v okolici, bodisi da so nastanjeni za stalno, začasno ali mimogrede, imajo potemtakem dolžnost, da se javijo po družinah, če živijo skupno, in vsak zase, ako so sami. — Točka tretja, četrta, peta in šesta se bavijo s formalitetami odloka. — 7. Zglasitev je obvezna tudi za one tujce, ki se povrnejo ali pridejo v Trst po popisu (po polnoči od 31. marca do 1. aprila) brez ozira na vzrok ali trajanje njihovega prebivanja. 8. Ravnotako se bo moral naznaniti tujec končnoveljavi odhod, kakor tudi vsaka izprememba njegovega stanovanja v Trstu. 9. Prestopke proti temu odloku s strani obveznikov pod točko 3. in 7. bo kaznoval civilni komisariat v Trstu z globbo od 100 do 1000 lir, ali v slučaju neizterljivosti z zaporom od 10 do 100 dni; goštilničarjem, lastnikom prenočišč pa se bo odvzelo začasno ali trajno dovoljenje obrti. 11. Na podlagi popisa in zglasitve se bodo izdajale tujcem živilske izkaznice.

Nove smeri.

Prihodnji teden se zbore v Ljubljani zastopniki »Delavske zveze«, da se posvetujejo o zahtevah delavskega ljudstva z ozirom na izpremenjene razmere, ki so zavladaale. Zgodilo se bo to o priliki zbora zaupnikov ljudske stranke, ki ji kot levo in radikalno krilo pripada tudi delavska krščanska organizacija.

Pomotno je bilo socialistično načelo, da naj organizacija industrijskega delavstva koraka ločeno od drugih stanov. Naše socialno načelo je, da vse delovne stanove združimo v enotno bojno črto proti veliki nevarnosti sedanjega časa, ki jo vidimo v kapitalizmu. Tudi socialisti so — čeprav pozno — začeli uvidevati, da je treba pritegniti k temu boju tudi zastopnike ostalih delovnih stanov.

Delo — duševno in telesno — je prvi temelj gospodarstvu, ne pa kapital. To je bistvo razločka med socialno in kapitalistično smerjo. Iz tega izhajajo vse nujne posledice v socialnem gibanju delovnih stanov. Danes pa, ko je ljudstvo predmet najhujšega kapitalističnega izkoriščanja, ni dovolj, da svoja načela le povdarjamo in slovesno proglašamo. Treba je tudi moči v rokah, da to svoje načelo v dejanju izvedemo. Čim bolj se danes razmere poostrejuje, čim težje diha pošten in delavni trpin pod težo izkoriščevanja, veriženja in draženja, tem bolj jasno prihaja delovnemu ljudstvu do zavesti, da mu je treba moči, da te razmere ozdravi. Iz tega pojmovanja se je razvilo komunistično geslo o diktaturi proletarijata. Temu geslu postavimo mi nasproti diktaturo dela! Moč naj dobe v roke vsi, ki delajo. Izloči pa naj se vsakdo, ki ne dela.

V nove smeri gre delavsko krščansko socialno gibanje. Temelj pa nam ostane prekoslej isti. Tudi diktatura proletarijata ali diktatura dela ne bo trajno mogla prenoviti družbe brez večne ideje krščanske ljubezni in pravice.

To moramo povdariti zopet in zopet!

Shod zaupnikov VLS.

Shod zaupnikov VLS se vrši 7. aprila ob pol 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani s sledečim redom:

1. Poročilo o političnem položaju.
2. Politične naloge stranke v bližnji bodočnosti.
3. Gospodarske naloge stranke.
4. Organizacija stranke.
5. Resolucije zbora delegatov.
6. Volitev načelnika in I. podnačelnika stranke.

Vstop dovoljen samo proti vabilu, ki služi kot legitimacija.

Popoldne ob štirih ima Jugoslovanska kmetiška zveza svoj prvi občni zbor. Poročala bosta minister Roškar in poverjenik Jan.

Isti dan in ob isti uri imata tudi Jug. obrtna zveza in Delavska zveza svoj občni zbor.

Na predan shoda bodo posvetovala delegatov posameznih organizacij V. L. S. V treh odsekih — v programatičnem, socialno-političnem in organizatoričnem — bodo delegatje pripravili tvarino, ki se predloži zboru zaupnikov.

6. aprila ob 8. uri zvečer bo seja vodstva VLS, pri kateri se izvoli novo načelstvo VLS.

Tajništvo je že pričelo razpošiljati vabila.

Tajništvo VLS.

Sirite „Večerni list“!

NOVAČENJE V JUGOSLAVIJI.

LDU Belgrad, 31. marca. Vojno ministrstvo je pozvalo k novačenju razen letnikov 1898—1899 tudi še dva letnika onih, ki so lani bili oproščeni vojaške službe kot začasno nesposobni, in sicer skupno z osebami, ki so stare nad 20 let.

Politične novice.

+ Hrvatska ljudska stranka v Bosni in Hercegovini je priredila v zadnjem času več velikih javnih shodov, ki so bili izborni obiskani, dasiravno je demokratska birokracija vse storila, da bi ljudi odvrgla od udeležbe. Posebno pomemben je bil shod v Mostaru dne 25. marca, na katerega je došlo 480 delegatov iz vse Hercegovine, med njimi tudi več pravoslavni in muslimanov. Zborovalci so enodušno obsodili nasilni, protiljudski demokratski zistem in sprejeli resolucije o agrarni reformi in vsestranski gospodarski povzdigi Hercegovine. V strankin odbor so bili izvoljeni: kmet Mato Zubac kot predsednik, kmet Ivan Petrović in Mato Damjanović kot podpredsednika in štirje tajniki. Zborovalci so poslali brzjavne pozdrave ministru tovarišu Roškarju, ministru dr. Korošču, Jugoslovanskemu klubu itd. Bosensko-hercegovska raja vstaja!

+ Socialna demokracija izgublja tal. Dunajski okrožni delavski svet je sprejel predlog komunistov, da delavski sveti prenehajo sodelovati v stanovanjskih komisijah, kjer sede tudi zastopniki meščanskih strank. »Arbeiterzeitung« ta sklep obzahuje, češ, da so delavski sveti s svojim sodelovanjem znatno poostriili kontrolo nad delovanjem komisij in s tem mnogo koristili. Tako izgublja socialna demokracija vodstvo nad delavstvom na celi črti.

+ Komunisti v Jugoslaviji. Pod tem naslovom prinaša »Grazer Volksblatt« dopis iz hrvatskih krogov, ki z neprikrito škodoželjnostjo ustanavlja razne pojave boljševiškega gibanja v Jugoslaviji. Sicer je mogoče, pravi, da je med komunisti dober del prikritih frankovcev, ki so se zatekli v komunistično stranko samo zato, da si rešijo svobodo in akcijsko zmoglost. Vendar se tern življenj ne sme pripisovati posebne važnosti. Voditelj zagrebških komunistov dr. Radošević je Srb in kot tak nasproten vsakemu frankovstvu. Tudi je vsemu mestu znano, da je dr. Radošević gojil najtesnejše vezi z bivšo demokratsko vlado ter je v varstvu nočne teme občeval v zasebnem stanovanju podbana in kasnejšega bana dr. Tomljenovića ter vodil z njim politične razgovore. Vse to je v Zagrebu precej splošno znano in se more iz tega sklepati, da so komunisti svojo akcijo že dolgo pripravljali. Potem navaja dopisnik, da je eden ljubljanskih komunističnih voditeljev, Vencajz, svak vladnega predsednika dr. Brejca ter sklepa iz vseh teh dejstev, da jugoslovanski komunisti niso tako zelo rdeči kakor drugod. Srbski komunisti svojih tovarišev na Hrvatskem in Slovenskem tudi ne smatrajo za polnovredne, v čemer tiči zopet možnost razkola v jugoslovanski komunistični stranki. Nato govori dopisnik o dosedanjih uspehih občinskih volitev na Hrvatskem, ki kažejo, da izideta iz volilnega boja kot najmočnejši stranki »Hrvatska zajednica« in komunisti. Skoro se bo pokazalo, koliko je resnice na vseh o čistohrvatskem življu med komunisti. Ako pride do koalicije med Zajedničarji in komunisti, bo zrastle demokratom jako neprijeten nasprotnik. Beležimo te vesti nemškega lista, ki ima jo brez dvoma kak postranski namen. Mi smo prepričani, da je komunizem, ki se pojavlja, le posledica razmer, ki vladajo. Kdor te razmere izboljša, je onemogočil komunizem.

+ V močvirju materializma. Grobi materializem je danes za vse napredne duhove premagano stališče. Napadi na vero in verske svetinje so ostali v rabi le še pri ljudeh, ki so npravno popolnoma podivjali ali pa so v močvirju zastarelega materialističnega svetovnega naziranja duševno popolnoma ohromeli in niso več sposobni za nikak polet. Med te poslednje spadajo vsekakor v prvi vrsti razni

socialnodemokratski voditelji in časnikarji, ki še vedno ne morejo izhajati brez protiverskih napadov. Tako protiversko neokusnost je ravnozar zopet zagrešila dunajska »Arbeiterzeitung«, ki se norčuje iz blagoslovljanja cvetnonedeljskih »butar« in oljk. Ni čuda, če delavstvo obrača hrbet stranki, ki je okorela in ne kaže nobene sposobnosti za pomladitev. Današnji čas zahteva od tistih, ki hočejo naprej, peruti visokih misli in ciljev, ne pa protiverskih bergeljev.

+ **Ribarac odstopi »Politika«** poroča: Minister za trgovino in industrijo Stojan Ribarac, ki je, kakor znano, takoj po sestanku narodnega predstavništva predložil ostavko kot minister, je sedaj ponovil svojo zahtevo, naj se sprejme njegova ostavka. Vlada je včeraj sklenila, da mu prvo izpolni. Na njegovo mesto kot minister za trgovino in industrijo bo prišel dr. Momčilo Ninčič, ki ga bo v ministrstvu za pravosodje zamenjal član iz skupine dr. Ribarca. — Ribarac odstopi zato, da objavi demokratsko korupcijo, ki jo je našel kot minister.

+ **Italijani in Mažari.** V zbornici je v debati o vladni izjavi utemeljeval poslanec Bergamo dnevni red, kjer pozivlje vlado, naj s čustvom pravičnosti razmotri položaj na Mažarskem, bodisi z ozirom na potrebo, da se mirovna pogodba vsled pravice treh milijonov Mažarov, odcepljenih od domovine, izpremeni, bodisi z ozirom na notranji režim, ker je nemogoče trpeti tiranski fevdalizem, ki bi nadomestoval Habsburgovce, bodisi končno, ker je vzpostavitev ustavnih in zakonitih razmer pogoj za bodoči sporazum med obema narodoma, kakor je obstajal po starih tradicijah. Govornik je izjavil, da namerava Horthy s pomočjo zaveznikov vzpostaviti Habsburgovce, in pozivljaj vlado, naj bo pazljiva.

+ **Težave entente.** Lloyd George je 29. t. m. v odgovoru na vprašanje v poslanski zbornici izjavil, da garancijska pogodba med Francijo, Anglijo in Zedinjenimi državami proti napadu Nemčije ni v zvezi z mirovno pogodbo, da je dosedaj ameriški senat ni sprejel, pa tudi ne odklonil. Ako ameriški senat te zveze ne bi odobral, Anglija ne bi odstopila od pogodbe, pač pa bi z ozirom na izpremenjeni položaj razmotrivala o novem dogovoru s Francijo.

+ **Nova avstrijska armada in socialna demokracija.** Vodstvo avstrijske socialnodemokratske stranke objavlja poziv na organizirano delavstvo, naj se v čim večjem številu prijavlja za vstop v novo armado ter prepriča, da bi armada sestavili življji, ki bi bili republikani in drugim pridobitvam revolucije nevarni. Svarilen zgled naj jim bodo nedavni dogodki na Nemškem. Celokupno delavstvo bo skrbelo, da bodo moštvu v armadi vedno zagotovljeni življenjski pogoji ter osebne pravice. Od sestave armade je odvisen obstoj republike in bodočnost delavstva.

+ **Revolucija na Danskem?** Kako občutljive so danes množice proti vsaki samopasnosti od zgoraj, nam pravkar podaja nov zgled Danska. Tam je kralj odločil ministristvo, s katerim se ni strinjal v vprašanju severnosleske politike. Proti temu ravnanju vladarja je takoj stopilo na noge organizirano delavstvo in poslalo kralju ultimatum. Le-ta je ultimatum odklonil, nakar je socialnodemokratska stranka proglasila splošno stavko. Socialni demokraci hočejo sestaviti lastno vlado in zahtevati od kralja in njegove vlade, naj odstopita. Tudi ostale radikalne stranke levice so podpirale skupni glas, v katerem označujejo odslovlitev kralju neubega ministristva kot nevarnost za političen mir. Kralj vztraja doslej na stališču, da ni ravnal protustavno; želi, da se izvrši volitve in sestavi nova vlada v sporazumu z večino novega parlamenta. Sestavo začasnega ministristva je poveril državnemu pravniku Liebeju.

Dnevne novice.

— »Večerni list« stane od 1. aprila 1920: za Ljubljano in po pošti za vse kraje Jugoslavije:

1 mesec	K 7.—
3 mesece	« 21.—
6 mesecev	« 42.—
celo leto	« 84.—

Posamezne številke stanejo od tega dneva dalje 60 vinarjev.

Upraviništvo

»Večernega lista«.

— **Menjajte hitro bankovce!** Stokronski bankovci se bodo zamenjavali samo še do vstetega 15. aprila t. l. in prenehajo po tem dnevu nepreklicno biti splošno plačilno sredstvo na naši zemlji. Zato pozorno opozarjamo občinstvo, da se pohiti z zamenjavo, da tudi falzifikate odda zamenjujočim blagajnam. Ker po 15. aprilu je niti falzifikati ne bodo več odzimali, ludi se prošnje za izjemno naknadno zamenjavo ne bodo sprejemale. Sicer je že mnogo bankovcev Avstro-ogrske banke po 100 K, 50 K in 20 K zamenjanih, ven-

dar se še vidijo v prometu. Da pridemo čim prej do enotnega denarja, priporočamo občinstvu, da svoj stari denar teh vrst kolikor mogoče hitro zamenja, to tembolj, ker so se pojavili že glede vseh teh vrst tudi falzifikati kolkov. Kolikor vemo, so sedaj zamenjujoče blagajne v zadostni meri založene s kronskodinarskimi bankovci po 80 K, 40 K in 20 K in se bo torej zamenjava lahko gladko vršila.

— **Upor rudarjev v Velenju.** Razprava pred okrožnim sodiščem v Celju radi lantskih majniških dogodkov v Velenju se je po zaslišanju obtožencev in prič in po zagovoru g. dr. Koruna takole končala: Celinšek je kriv § 157. k. z., kazen se mu ni nikaka izmerila, ker Celinšek ravnokar sedi 8-letno kazen radi ropa, v katero je bil obsojen pri zadnjem porotnem zasedanju; Anton Fidej in Gregor Weit-hauser sta bila oproščena; M. Hovnikar je pa bil spoznan krivim § 94. srb. k. z. in obsojen na 2 meseca zapora, ki pa se je izrekel za prestanega vsled 4-mesečnega preiskovalnega zapora. Proti Zupančiču se je postopanje izločilo in se razprava preloži za svrhu zaslišanja izostale priče inženirja Ivana Kralja.

— **Državna posredovalnica za delo.** Pri vseh podružnicah »Drž. posredov. za delo« (v Ljubljani, Mariboru in Ptuj) je iskalo v preteklem tednu od 21. do 27. marca 1920 dela 279 moških in 87 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 299 moških in 71 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 121. Promet od 1. januarja do 27. marca 1920 izkazuje 7658 strank in sicer 2859 delodajalcev in 4799 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 1818. Dela iščejo: dninarji in dninarice (165), trgovski sodruidniki in sotrudnice (147), pisar, moči (130), čipkarice (120), peki, mlinarji, mesarji (118), rudarji (101), slannikarji in slannikarice, predice, ekonomski, oskrbniki, sluge, vratarji itd. V delo se sprejmejo: gozdni delavci, hlapi, dekle, služkinje, kuharice, drvarji, mizarji, vajenci razne stroke, šivilje za voj. obleko, pisar, uradniki, pletarji, šivilje za perilo itd.

lj Zgubljena je bila danes dopoldne rjavkasta denarnica, v kateri je bilo blizu 200 K in železniška legitimacija. Pošten najditelj se prosi, da odda proti nagradi najdeno na policiji.

— **Za rešitev družine.** Nedavno se je v Berlinu vršila katoliška ženska konferenca, ki se je pečala z vprašanjem, kako rešiti nemško družino. Konferenca se je udeležilo 13 nemških katoliških ženskih organizacij. Razne govornice in govorniki so odkrivali globoke rane sedanjega družinskega življenja in priporočali razne pomočke za zopetno ozdravljenje: organizirati naj se pouk v vseh vprašanjih, ki tičejo te stvari, razkrinkajo v javnosti vsi škodljivci javne pravosti: gledališča, kinematografi, prostitucija, ničvredni tisk, organizira obramba proti tem škodljivcem potom verskega in npravnega pouka; v cerkvi in zunaj nje naj se skušajo zgraditi bodoči družini novi trdni temelji, ustanovi naj se zveza za rešitev nemške družine, kateri naj bi pristopila vsa katoliška društva in cerkvene organizacije.

— **Tovarišem medicincem!** Glede podpor iz medicinskih fondov sporočam tovarišem: 1. Tovariši, ki imajo že podporo, naj predložijo kolokvijska spričevala vsaj do pričetka letnega semestra zdravstvenemu odseku. 2. Prošnje za podpore oziroma zvišanje podpor so končno rešene. Tovariši, ki so vložili prošnje, naj prevzamejo tozadevne odloke o se b n o pri zdravstvenem odseku. 3. Obrok za april dobimo nakazan začetkom letnega semestra obenem z obrokom za maj. Za eventuelne nadaljne informacije naj se tovariši slobodno obrnejo name. — Predsednik D. J. M. — med. Ivo Peršuh — Slovenjgradec.

— **Če se veriži.** Dne 16. marca t. l. je aretirani neki orožnik Alojzija Gorjupiča iz Črnomlja. Mož se je bahal, da bo izihotapljal živino. Ko so na osrednjem »veržiškem« uradu v Ljubljani pregledovali Gorjupičeve papirje, so našli pri njem pogodbe za kompenzacijske kupčije v večjem obsegu: kar za cele vagone lesa, petroleja, sladkorja in živine. Med preiskavo je došlo obvestilo okrajnega sodišča v Metliki, da mora Gorjupič plačati kazen, ker je bil obsojen zaradi prepovedane igre. Svetnik Kerševan je obsodil Gorjupiča zaradi veriženja na 5000 kron globe in na 3 tedne zapora, če ne bo plačal globe, bo sedel 3 mesece in 3 tedne.

— **»Boljševiki« pred sodiščem.** Danes razpravlja kazenski senat ljubljanske deželne sodnije o tožbi, katero je vložilo državno pravdnštvo proti Janezu Bizovičarju, Janezu Berniku, Antonu Berniku, Francetu Berniku, Jožetu Berniku, Francetu Štiglicu, Francetu Šmidu, Lovretu Ruparju in Francetu Miklavčiču iz Škofje Loke. Obtožba navaja med drugim: Ko je bil spomlad 1. 1919 izdan prvi poziv, da morajo vojaščin podvrženi fantje oditi k orožni vaji, so se pričeli fantje tudi v škofjeloškem okraju braniti. Največjo vlogo so igrali 4 Berniki, Bizovičar in Štiglic, kateri so od 4. do 7. sklicevali

shode fantov, katere so potem hujskali, da ne sme nobeden k vojakom, a morajo držati skupaj, da bodo zabranili tudi drugim odhod. Janez Bernik je tudi fante hujskali na protidinstične klice: 30 do 40 fantov se je na to podalo v Škofjo Loko, kjer so upili in razgrajali; posebno so se odlikovali 4 Berniki in Štiglic; protipostavne klice so klicali tudi Janez Bernik in Šmid ter Miklavčič. Da je prišlo do shoda, so tudi grozili: posebno Štiglic. Bizovičar in Anton Bernik sta nosila orožje in je lovil v Poljanšiči istočasno ribe. Senatu je predsedoval nadsv. Vedernjak, obtožbo je zastopal drž. pr. dr. Ogoreutz; obtožence sta zagovarjala dr. Korun in dr. Frlan. Ob zaključku »Večernega lista« se razprava še ni zaključila.

— **Novi davki na Dunaju.** Dunajski občinski svet je sklenil nove težke davke: na avtomobile, plakate, hotelske sobe, kočije in jezdne konje ter znatno zvišal doliade na alkoholne pijače, zemljiški davek, dohodnino itd.

— **Domači vrtovi na pokopališču.** Pokopališče na Šmelnici na Dunaju, ki je bilo pred leti opuščeno, so dunajski proletarci letošnjo pomlad izpremenili v domače vrtove. Grobnice so zasuli in iz njihove opeke zgradili majne vrtni hišice. Leseno ograjo okoli pokopališča so bili ljudje tekom zime popolnoma odnesli; sedaj hočejo prostor znova ograditi, da zavarujejo vrtove.

Ljubljanske novice.

lj **Pevska vaja »Ljubljane«** drevi ob pol dvajsetih za mešani zbor. Vsi točno!

lj **Brivnice** bodo na Velikonočno nedeljo celi dan zaprte, na Velikonočni ponedeljek pa od 8. ure zjutraj do 12. opoldan odprte.

lj **Demonstracije radi sladkorja in mesa.** Danes dopoldne je pred prehranjevalnim uradom in deželno vlado demonstracije radi sladkorja in mesa, radom striralo več sto žena radi sladkorja in mesa. Demonstracija je bila mirna. Upajmo, da bo pomagalo!

lj **»Ti postopač! Ti bo že Kristan pomagal!«** je kričal mizar Ciril Hafner nad državnim varnostnim stražnikom povodom nekega uradnega postopanja. Deželno sodišče je obsodilo Hafnerja v 48 ur zapora.

lj **Če se skriva vojaški begunec.** Anton in Franciška Žnidaršič s Sela sta skrivala pred oblastmi vojaškega begunca Vinka Škrjanca. Deželno sodišče je obsodilo Antona Žnidaršiča v 1 mesec, Franciško Žnidaršič pa v 14 dni strogega zapora.

lj **Kaj je s premožem?** Nekateri stranke še do danes niso dobile premoža od zadnje oddaje, dasi so se pravočasno zglasile zanj. Tako je prodajalec Požlep v Komenskega ulici najpreje obljubil strankam, da pripelje premož, a tega kljub opotovanemu podviganju ni storil. Sedaj pravi, da mu je premož pošel in da mora čakati, da ga dobi. Tako preti prizadetim strankam prijetnost, da ostanejo o praznikih brez kuriva. Sicer ne bo bogve kaj v loncih deti, a nekaj bo le treba kuhati. Prosimo torej, da se v preskrbi premoža napravi red in stranke še pred prazniki dobe do'loženo količino.

lj **Oglas.** Na policijskem ravnatelstvu se nahaja konjski komat, katerega je neznan tujec, najbrže tat, vrge pred par dnevi na Kongresnem trgu na tla in zbežal, ko ga je hotel stražnik aretirati. Komur je bil ukraden kak komat, naj se zglaši pri policijskem ravnatelstvu, da si ogleda najdeni komat.

lj **Lačen vlomilec.** V Pražakovi ulici št. 10 je bilo vlomljeno v podstrešje; vlomilec je nastopil na način, kateri je kljub zločinu smešen: v podstrešju je bilo več kovčkov spravljanih, v katerih je bilo vse polno raznega dragocenega blaga, toda tat je sicer vse prebrskal, toda vzel ni s seboj nobene druge reči, kakor 6 kg težko svinjsko pleče, vredno 250 kron.

lj **Izgnan** je iz Jugoslavije Franc Tomažič, ker se je brez posla potikal po naši državi.

lj **Zaplemba tobaka.** Josipu Moleju so državni varnostni organi na Viču zaplenili 63 zavojev tobaka.

lj **Hude krvi** je Anton Kristančič, kateri si ga je v sedanjih dragih časih toliko privoščil, da je na Sv. Jakoba trgu močno razgrajal. Državni varnostni stražnik Medvešek je Kristančiču povedal, da ne sme razgrajati ponoči v Ljubljani in Kristančič je odšel na Krakovski nasip, kjer je zopet priredil koncert, vsled česar ga je Medvešek odvedel na policijsko ravnatelstvo, kjer so Kristančiča kaznovali s 100 kronami globe.

lj **Na Kongresnem trgu** razgrajal je 30. marca t. l. dopoldne Janez Dovč. Ljudje so od vseh strani prihajali gledat, kaj je. Predstava se je končala na policiji, kjer so Dovču prisodili tri dni prežganke.

Razne novice.

r **Deseturna delavna doba.** V Štiti so začeli z dalekosežno propagando za deseturno delavno dobo. Iz kakšnih motivov, o tem nam pove veliki insekt, ki ga je prinesla »N. Z. Zeitung« z dne 17. t. m. Insekt se glasi: »Deseturna delavna doba je edina v stanu urediti gospodarsko življenje. Deseturna delavna doba nam preskrbi iznova pomanjkljive izdelke. Deseturna delavna doba prežene pomanjkanje in budo. Deseturna delavna doba bo delala proti oderuhom in omogočala znižanje cen. Deseturna delavna doba bo omogočila finančno ravnotežje. Deseturna delavna doba budi veselje do dela in prežene delomrznost. Deseturna delavna doba nas obrani zdrave in nam prinese blagostanje. Deseturna delavna doba nam pomore k miru in blagostanju. Deseturna delavna doba bo pomagala izravnati vse socialne reforme. Deseturna delavna doba nas obvaruje boljševišta. To gibanje za deseturno delavno dobo je tem bolj zanimivo, ker so bili tudi rusovski boljševiški voditelji prisiljeni, uvesti v mnogih zavodih 12 urno delavno dobo ter zamenjati enotne plače z akordnimi plačami. Vendar je jasno, da se delavstvo temu ne bo udalo. Prehud je bil boj za 8 urni delavnik, da bi ga sedaj kratkotalo opustili.

r **Ženski bataljoni ruske rdeče armade.** Kakor poročajo listi, sta se v ruski armadi osnovala pravkar dva nova ženska bataljona, ki štejeta 2500 žensk. To so zagrizene komunistkinje; poveljujejo jim kitajski komunistični častniki. Med ljudstvom te ženske niso na dobrem glasu in jih imenujejo »umazanke«. Odklikujejo se po svoji krvočelnosti in zagrizenosti; uporabljajo jih v prvi vrsti za fronto, da omogočujejo beg rdečim gardistom.

r **Angleški častnik — snazilec čevljev.** Te dni govori ves London o častniku angleške armade, ki je postal brez vsega premisleka snazilec čevljev. V častniški uniformi in z vsemi odlikovanji na prsih se je ustopil na ogel z vso potrebno pravico in pričel svoje opravilo. Tako prav vseeno mu pa vendar ni, s kakšnim delom se živi, zakaj na obličju ima krinko, da bi ga nihče ne poznal. Ravno s krinko pa vzbuja še večjo pozornost in je pri njem vse polno radovednežev, ki si dajo čistiti čevlje in si hočejo tem potom natančneje ogledati skrivnostnega moža. Poleg sebe je mož s krinko obesil velikanski lepak, na katerem opisuje bedo demobiliziranih angleških častnikov. Vlada se ne zmeni zanje, in ker ne morejo živeti ob svojih odlikovanjih, morajo stradati. Vojska jih je odrgala od dela, kamor se zdaj po demobilizaciji ne morejo vrniti, ker so njih mesta že davno zavzeli drugi. Dalje pravi, da ni vzel krtiče v roke zato, da bi demonstriral, ampak iz dejanske potrebe za vsakdanji živež in da vidi, da se mu dobro godi, po cel dan ne da krtiče iz rok.

r **Milijonsko volilo Indijanca državi Oklahami.** Jackson Barnett, ki ga imajo za najbogatejšega Indijanca, je podaril severnoamerikanski državi Oklahami pol milijona dolarjev v dobrodelne namene s tem pogojem, da se za milijon dolarjev te vsote zgradi v Henryetti bolnica, v katero se bodo sprejemali samo pripadniki indijanskega plemena. Barnett, čigar bogastvo cenijo na tri milijarde dolarjev, si je napravil to velikansko premoženje z naftnimi vrelci.

Aprovizacija.

a **Mleko.** Ker se je v zadnjem času razvilo živahno prekupovanje mleka po ulicah mesta in v predmestjih, opozarja mestni magistrat, da je vsako prodajanje mleka po ulicah prepovedano in da se bo de proti vsem, ki bi to še nadalje vršili, najstrožje postopalo.

Narodno gledališče.

Opera.

31. marca, sredo: »Jongler«. Abonement A.

1. aprila, četrtek: zaprto.
2. aprila, petek: zaprto.
3. aprila, sobota: zaprto.
4. aprila, nedelja: »Mignon«. Abonement izven.
5. aprila, ponedeljek: »Jongler«. Abonement izven.

Drama.

31. marca, sredo: »Golgota«. Abonement D.

1. aprila, četrtek: zaprto.
2. aprila, petek: zaprto.
3. aprila, sobota: zaprto.
4. aprila, nedelja popoldne: »Golgota«. Abonement izven.
4. aprila, nedelja zvečer: »Trnulčica«. Abonement izven.
5. aprila, ponedeljek popoldne: »Trnulčica«. Abonement izven.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.